

УДК 159.9

Грицаюк Ю. – ст. гр. БП-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ІНТУЇТИВНИХ РІШЕНЬ В УПРАВЛІННІ

Науковий керівник: Сівчук П.І.

Hrytsaiuk Y.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

THE ROLE OF INTUITIVE DECISIONS IN MANAGEMENT

Supervisor: Sivchuk P.I.

Ключові слова: управлінське рішення, інтуїція.

Keywords: managerial decision, intuition.

Прийняття управлінських рішень – це визначальний процес управлінської діяльності, оскільки саме він формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від менеджерів високого рівня компетентності, кваліфікованості, значних затрат часу, енергії та досвіду. Вона передбачає і високий рівень відповідальності, оскільки для втілення прийнятих рішень у життя необхідно забезпечити ефективну та злагоджену роботу всього організаційного механізму.[3]

Управлінське рішення – результат альтернативної формалізації економічних, технологічних, соціально-психологічних, адміністративних методів менеджменту, на основі якого керуюча система організації безпосередньо впливає на керовану.

За способом обґрунтування управлінські рішення поділяються на:

- інтуїтивні рішення – ґрунтуються на відчуттях менеджера у правильності вибору; їх обґрунтованість, оптимальність залежить від особистих якостей менеджера;
- рішення, які ґрунтуються на судженнях (думках, міркуваннях, висновках); їх передумовою є знання, досвід, стаж, кваліфікація; формуються швидко, але часто не беруть до уваги нових альтернатив;
- раціональні рішення – мають у своїй основі науково обґрунтовані аналітичні процеси; здебільшого бувають найоб'єктивнішими.[3]

Найбільшу увагу зосередимо саме на інтуїтивних рішеннях; отже, як стверджує визначення інтуїція – це здатність людини у деяких випадках несвідомо, чуттям уловлювати істину, передбачати, вгадувати щось, спираючись на попередній досвід, знання і т. ін.; чуття, проникливість, здогад, шосте чуття.[2] Тобто, це певне передчуття події та її кінцевого результату. Люди із високорозвиненою інтуїцією здатні із мінімальними похибками приймати правильні рішення. Характерною рисою інтуїції вважається можливість здійснювати абсолютне пізнання, не користуючись зовнішнім впливом, без допомоги понять і уявлень людини, які сформувались раніше. В управлінні, керівника, що вмів правильно використовувати таку свою здатність, володіє великою перевагою та запорукою успіху своїх починань.

Інтуїтивного пізнання поділяється на такі етапи:

1. визначення проблеми;
2. пошуки рішення (підготовчий етап - відбувається на рівні свідомості)
3. підсвідомий (незрозумілий нам, ми його пояснити не можемо);

4. здобуття рішення (отримання знання) – це знання є раптовим, неусвідомленим, незрозумілим, потребує перевірки.

До загальних умов формування і виявлення інтуїції належать:

1. фундаментальна професійна підготовка суб'єкта, глибоке знання проблеми;
2. стан проблемності, пошукова ситуація;
3. напружені зусилля вирішити проблему;
4. наявність "підказки", що є "пусковим механізмом" для інтуїції.

Рішення, засновані на судженні, багато в чому подібні до інтуїтивних. Однак у їхній основі лежать знання й осмислений досвід минулого. Використовуючи їх і спираючись на здоровий глузд, вибирають той варіант, що приніс найбільший успіх в аналогічній ситуації, що відбулася в минулому. Проте здоровий глузд у людей трапляється рідко, тому цей спосіб прийняття рішень теж не дуже надійний, хоча вважається досить швидким і дешевим.

Інтуїтивне рішення завжди передуює логічному. Цей феномен давно відомий психології творчості, хоча і залишався досі незрозумілим. Нам він тепер ясний: інакше й не може бути, так як логічне рішення виникає лише на базі інтуїтивного, коли завдання фактично вже вирішена. Тут-то і виникає необхідність висловити рішення в мові, формалізувати, інакше кажучи, оформити логічно. Іноді досить ефективні інтуїтивні рішення приходять людині уві сні, після або під час відпочинку, після напружених але безрезультатних спроб вирішення проблем. [1]

Інтуїція є неодмінним компонентом творчого процесу управління в цілому. Незважаючи на те, що вона загострюється разом з набуттям досвіду, продовженням якого саме і є висока посада. Менеджер, що орієнтується тільки на неї, стає заручником випадковості. Особа, яка приймає рішення, не займається при цьому свідомим зважуванням альтернатив не потребує навіть розуміння ситуації. У складній організаційній ситуації можливі тисячі варіантів вибору. Підприємство з достатньою кількістю грошей може, приміром, випускати будь-яку продукцію, однак випускати і продавати з прибутком йому вдасться лише деякі її види. Більш того, в ряді випадків керівник спочатку навіть не знає можливих варіантів вибору. Так, менеджер, що покладається виключно на інтуїцію, стикається з неперехідною випадковістю. З точки зору статистики шанси на правильний вибір без якого-небудь додатку логіки невисокі.[1]

Отже, під інтуїтивним рішенням розуміється вибір, зроблений тільки на основі відчуття, що він є правильним, і немає чіткого пояснення такого вибору. Вона як компонент творчого процесу являє собою здатність безпосередньо, раптово, без логічного продумування знаходити правильне рішення проблеми. Інтуїтивне рішення викликає внутрішнє осяяння, просвітління думки, що розкриває суть досліджуваного питання. Психологія розглядає інтуїцію у взаємозв'язку з чуттєвим і логічним пізнанням і практичною діяльністю як безпосереднє знання в його єдності зі знанням опосередкованим, раніше придбаним.

Список використаних джерел:

1. Технічна енциклопедія TechTrend [Електронний ресурс], розділ Інтуїтивні рішення. Режим доступу: <http://techtrend.com.ua/index.php?newsid=3304>
2. Словник української мови: в 11 томах. — Том 4, 1973. — Стор. 41.
3. **Освіта.ua** [Електронний ресурс], Управлінські рішення: сутність, класифікація, умови та процес прийняття. Реферат, 2011 р.